

Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse

TIØ4100 ORGMIL Organisasjon og miljø Organization and Environment

Faglærer: Førsteamanuensis Monica Rolfsen

Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F to 8-10 KJL1 Ø fr 10-12 KJL1
F fr 9-10 KJL1

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger, Ekskursjon

Læringsmål: Emnet er en introduksjon til - og innføring i - utvalgte deler fra organisasjonsteori, helse, miljø og sikkerhet.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Emnet gir en innføring i organisasjonsteori, herunder struktur, endringsperspektiv og ledelsesutfordringer. Emnet gir også studenten faglig og praktisk innsikt i gruppearbeid og gruppedynamiske prosesser. Innen HMS-området inngår miljø- og sikkerhetsledelse, arbeidsmiljø og HMS-styring.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og seminarer. Det gjennomføres en obligatorisk ekskursjon med bedriftsbesøk i løpet av semesteret. 2 obligatoriske øvinger, gjennomført i grupper.

Mappevurdering gir grunnlag for sluttkarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 50 % og øvinger/arbeider 50 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakter) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	28.05.2005	09.00	50/100	C
ARBEIDER			50/100	

TIØ4105 STYR OG INT REGNSKAP Styring og internt regnskap Management Accounting

Faglærer: Professor Dominicus van der Wijst

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ti 14-17 KJL1 Ø to 17-19 KJL5

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir en grunnleggende innføring i regnskap med spesiell vekt på regnskapets funksjon som sentral informasjonskilde i styring av bedrifter. De skal vite hvordan regnskap kan analyseres og tjene som grunnlag for planlegging, beslutninger og kontroll.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Hovedprinsipper for føring av et finansregnskap med resultat og balanse. De sentrale lovbestemmelser og retningslinjer knyttet til finansregnskapet. Regnskapsanalyse med resultat- og finansieringsanalyse. Kapitalbehovsberegninger. Grunnleggende prinsipper for planlegging og oppfølging. Internregnskap med kostnadsanalyse, kostnadsfordeling, kalkulasjon i ulike produksjonssammenhenger og med grunnlag i aktivitetsanalyse. Kostnader og inntekter i samband med markeds- og produksjonsbeslutninger. Introduksjon til investeringsplanlegging med nåverdi og andre analysemodeller, samt virkninger av skatt og inflasjon. Utvikling av budsjettssystemer med hovedbudsjett, fleksible budsjetter, og avviksanalyse.

Organisasjonsstruktur og intern prissetting.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og selvstudier. Det meste av øvingsarbeidet vil foregå i datasal. Alle øvinger gjennomføres normalt i mindre grupper, men individuell innlevering kan bli aktuelt i noen tilfelle. Mappevurdering gir grunnlag for sluttkarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 50 % og 2 øvinger, hver på 25 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakter) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	03.12.2004	09.00	50/100	C
ARBEIDER			50/100	

TIØ4110 ØKONOMISTYRING
Økonomistyring og selskapsrett
Business Management and Company Law

Faglærer: Førsteamanuensis Kjell Banken
 Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
 Tid: Tid og sted etter avtale.
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi en innføring i økonomistyring og økonomistyringsrelaterte, juridiske tema.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emne TIØ4255 Teknologiledelse 1.

Faglig innhold: Juridiske bestemmelser vedrørende selskapsdannelse, eierforhold, styre og daglig ledelse. Rettslige forhold ved finansiering av investering og drift (project finance, corporate finance). Refinansiering og opphør av virksomhet. Corporate social responsibility.

Økonomistyring i strategisk sammenheng. Introduksjon til økonomiske sammenhenger og økonomiforståelse.

Finansregnskapet og lovbestemmelser for god regnskapskikk. Oppbygging av resultatregnskapet og balansen. Analyser av bedriftens lønnsomhet, likviditet og finansielle situasjon. Krisesyntomer i og utenfor bedriften og hva kan bedriften gjøre for å bedre økonomisk situasjon. Logistikk og flytorientert økonomistyring.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	03.06.2005	09.00	100/100	C

TIØ4115 MIKROØKONOMI OG OPT
Mikroøkonomi og optimering
Microeconomics and Optimization

Faglærer: Førsteamanuensis Asgeir Tomasgard, Professor Marielle Christiansen
 Koordinator: Professor Marielle Christiansen
 Uketimer: Høst: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP
 Tid:
 F ti 12-14 KJL1 Ø on 12-13 KJL2
 F to 11-13 KJL1
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Målet er å gi studentene grunnleggende innsikt i økonomisk teori og optimeringsteori. Dessuten er målet å gi studentene forståelse for bruk av modeller i forbindelse med formulering og løsning av teknisk-økonomiske planleggingsproblemer knyttet til enkeltbedrifter og enkeltindividers økonomiske beslutninger.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet bygger på den obligatoriske undervisningen i matematikk, statistikk, Informasjonsteknologi GK og på emnet TIØ4105 Styling og internt regnskap eller tilsvarende forkunnskaper.

Faglig innhold: Mikroøkonomisk teori for konsumentenes etterspørsel (nytteteori), bedriftens tilbud (produksjonsteori) og for hvordan tilpasningen blir mellom bedrifter og konsumenter under ulike markedsformer (frikonkurranse, monopol og oligopol). Spillteori. Formulering og løsning av teknisk-økonomiske beslutningsproblemer som matematiske optimeringsproblemer. Bruk av kommersiell programvare til løsning av slike beslutningsproblemer.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, case og øvinger på og utenfor datasal.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	14.12.2004	15.00	100/100	A

TIØ4120 OPERASJONSANALYSE GK
Operasjonsanalyse, grunnkurs
Operations Research, Introduction

Faglærer: Professor Bjørn Nygreen, Professor Marielle Christiansen
 Koordinator: Professor Marielle Christiansen
 Uketimer: Høst: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP
 Tid:
 F ma 11-12 KJL2 Ø ma 12-14 KJL2
 F ti 10-12 KJL2
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Målet er å gi studentene noen grunnleggende kunnskaper i operasjonsanalyse, slik at de blir bedre i stand til å håndtere teknisk-økonomiske beslutningsproblemer.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet bygger på den obligatoriske undervisningen i matematikk, statistikk og Informasjonsteknologi GK eller tilsvarende forkunnskaper.

Faglig innhold: Emnet behandler bruk av matematiske modeller til hjelp for planlegging og styring av såvel privat som offentlig virksomhet. Planleggingsproblemene vil svært ofte bestå i å maksimere eller minimere en økonomisk målstørrelse under hensyn til knappe ressurser. Operasjonsanalysen går ut på: Å avgrense og definere foreliggende problem. Formulere en modell for problemet. Utlede (beregne) en optimal løsning for modellen. Tolke og implementere den optimale løsningen. Dette emnet behandler både deterministiske og stokastiske problemstillinger som kan angripes ut fra følgende tema: Lineær programmering, ikke-lineær programmering, enkel heltallig programmering, nettverks modeller og metoder, flermålsplanlegging, beslutningsanalyse, enkel køteori og simulering. I tillegg behandles bruk av kommersiell programvare for formulering og løsning av matematiske programmeringsmodeller.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, case og øvinger på og utenfor datasal.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Skriftlig				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	18.12.2004	09.00	100/100	C

TIØ4125 INVESTERINGSANALYSE

Investeringsanalyse og beslutningsteori

Investments and Decisions under Uncertainty

Faglærer: Førsteamanuensis Asgeir Tomasgard, Post doktor Thor Bjørkvoll

Koordinator: Post doktor Thor Bjørkvoll

Uketimer: Vår: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F	ma	15-17	KJL1	Ø	to	8-9	S6
F	ti	13-15	KJL1				

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Målet er å utvikle kunnskaper og ferdigheter for gjennomføring av investeringsanalyser. Det legges vekt på å opparbeide forståelse for betydningen av usikkerhet i beslutningssammenheng.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet bygger på emne TIØ4115 Mikroøkonomi og optimering og de emnene dette bygger på eller tilsvarende forkunnskaper.

Faglig innhold: Emnet behandler deterministisk teori og metode for vurdering av investeringsprosjekters lønnsomhet. Videre gis det grunnleggende innføring i analyse av usikkerhet i investeringsprosjekter, deriblant modeller for prising av risiko, nytteteori, opsjonsteori, og bruk av beslutningstrær og dynamisk programmering. I tillegg behandles formulering og praktisk løsning av investeringsmodeller med kommersiell programvare.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og prosjekter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Skriftlig				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	08.06.2005	09.00	100/100	A

TIØ4130 OPTIMERINGSMETODER

Optimeringsmetoder med teknisk-økonomiske anvendelser

Optimisation Methods with Applications

Faglærer: Professor Bjørn Nygreen, Professor Marielle Christiansen

Koordinator: Professor Bjørn Nygreen

Uketimer: Høst: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F	ti	14-16	KJL5	Ø	ti	16-17	KJL5
F	on	8-10	KJL5				

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Målet er å øke studentenes kunnskaper, modenhet og ferdigheter i matematisk programmering med vekt på diskret optimering. Studentene skal bli i stand til å nyttiggjøre seg programpakker for formulering og løsning av teknisk-økonomiske planleggingsproblemer på en profesjonell måte.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet bygger på TIØ4125 Investeringsanalyse og beslutningsteori og de emnene dette bygger på eller tilsvarende forkunnskaper.

Faglig innhold: Emnet behandler først og fremst følgende tema: Løsningsmetoder for lineær programmering. Eksakte metoder for blandet heltallig programmering. Heuristikker for diskret optimering. Eksempler på typiske produksjons- og

transportplanleggingsproblemer. Eksempler på modeller brukt i norsk industri. I tillegg behandles avansert bruk av kommersiell programvare for formulering og løsning av matematiske programmeringsproblemer.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og små dataprojekter. Dataprojektene gjennomføres i grupper.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Skriftlig				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	16.12.2004	09.00	100/100	C

TIØ4135 IKT ØKONOMI

IKT økonomi - Planlegging og økonomi av IKT tjenester

ICT Economics - Planning and Economics of Tele and Information Services

Faglærer: Professor Alexei A. Gaivoronski, Førsteamanuensis Asgeir Tomasgard

Koordinator: Professor Alexei A. Gaivoronski

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Gi studentene ferdigheter i økonomisk analyse, modellering og planlegging av moderne telekommunikasjon og informasjonstjenester.

Anbefalte forkunnskapskrav: Kunnskaper som tilsvarer TIØ4115 Mikroøkonomi og optimering og TIØ4125 Investeringsanalyse.

Faglig innhold: Emnet består av tre deler: Økonomi av nettverk, telekommunikasjon og informasjonssystemer, modellering av telekommunikasjonssystemer med bedriftsøkonomisk og operasjonsanalytiske metoder, og planlegging av konkurransedyktige IKT tjenester, bl.a. internettbaserte tjenester og e-handel.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, en del av undervisningen baseres på studentenes egne presentasjoner av pensumstoffet.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Muntlig				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	MUNTLLIG EKSAMEN	01.12.2004	09.00	100/100	A

TIØ4140 PROSJEKTFINANS

Prosjektfinans og -analyse

Project Evaluation and Financing

Faglærer: Førsteamanuensis Stein-Erik Fleten, Sjur Westgaard, Professor Dominicus van der Wijst

Koordinator: Førsteamanuensis Stein-Erik Fleten

Uketimer: Vår: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F to 8-11 KJL5 Ø ma 17-19 KJL2

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Å gi grundige kunnskaper om prosjektøkonomiske problemstillinger og analysemetoder under hensyn til finansiering og risikovurdering.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet bygger på emne TIØ4145 Finansstyring for foretak eller tilsvarende forkunnskaper.

Faglig innhold: Kurset utvider kunnskapene om finanst teori, spesielt opsjonsteori og bruker dem i finansielle instrumenter og modeller i vurdering av prosjekter, spesielt med hensyn til realopsjoner. Kurset omfatter en beskrivelse av teknisk-økonomisk karakteristikk av prosjektrisiko og en opsjonsteoretisk verdisetting av fleksibilitet i prosjekter. Kunnskaper anvendes på en analyse av sammensatte finansieringsstrategier og finansieringsinstrumenter (warrants and convertibles) og fusjoner og oppkjøp.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger. Emnet vil bli undervist på engelsk dersom engelskspråklige studenter er påmeldt.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: McDonald: Derivatives Markets, Addison Wesley. Trigeorgis, Real Options: Managerial Flexibility and Strategy in Resource Allocation, MIT Press. Diverse notater og artikler.

Vurderingsform:	Skriftlig				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	30.05.2005	09.00	100/100	A

TIØ4145 FINANSSTYRING
Finansstyring for foretak
Corporate Finance

Faglærer: Professor Dominicus van der Wijst

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F to 14-17 KJL5 Ø on 17-19 KJL5

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Å koble innsikt fra moderne finanst teori til praktiske beslutningsproblemer i bedrifter angående investering, finansiering, risikoanalyse og risikoleidelse.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet bygger på kunnskapkunnskaper i finansiell kalkulasjon (bl.a. nåverdberegning) og mikroøkonomi. Studenter som mangler disse kunnskaper anbefales å studere ikke-obligatoriske deler av pensumstoffet

Faglig innhold: Emnet drøfter elementer fra finanst teori og bruker dem i analyse av operasjonelle og finansielle beslutningsproblemer. Temaområdene inkluderer porteføljet teori og investeringsanalyse, moderne kapitalmarkedsmodeller (CAPM, APT) for prising av reelle og finansielle eiendeler (asset pricing), en videregående analyse av markedsbestemt risikopremie i diskonteringsrenten (spesielt interaksjon mellom investerings- og finansbeslutninger), teori tester og implikasjoner av markedseffisiens, opsjonsprisingmodeller, faktorer for bestemmelse av optimal kapitalstruktur og moderne teorier for finansielle kontrakter (agency theory). Kunnskaper fra disse områdene anvendes på praktiske emner som prestasjons- og produktivitetsvurdering, valutastyring, utbyttepolitikk, fusjoner og oppkjøp, og finansiell og operasjonell risikostyring.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger. Emnet vil bli undervist på engelsk.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjons eksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterie ll: Brealy & Myers: Principles of Corporate Finance, last edition. Noen artikler og notater kommer i tillegg.

Vurderingsform:

Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	07.12.2004	15.00	100/100	A

TIØ4150 IND OPTIMERING
Industriell optimering og beslutningsstøtte
Industrial Optimization and Decision Support

Faglærer: Professor Alexei A. Gaivoronski, Professor Marielle Christiansen

Koordinator: Professor Alexei A. Gaivoronski

Uketimer: Vår: 3F+1Ø+8S = 7.50 SP

Tid:

F ti 13-16 KJL3 Ø to 17-18 KJL2

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Gi studentene profesjonell ferdighet i utvikling av beslutningsstøtte for løsning av teknisk-økonomiske planleggingsproblemer innen forskjellige områder av industri og tjenester med vekt på bruk av moderne optimering, simulering og tilsvarende kommersiell programvare.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet bygger på operasjonsanalytiske og bedriftsøkonomiske emner i 5.-7 semester, spesielt TIØ4130 Optimeringsmetoder, eller tilsvarende.

Faglig innhold: Emnet presenterer typiske operative, taktiske og strategiske planleggingsproblemer fra norsk og internasjonal industri som trenger bruk av industriell optimering og kvantitativ modellering. Industriområder omfatter bl.a. telekommunikasjon og informatikk, transport og logistikk, produksjonsplanlegging, forsikring og finans. Det undervises i hvordan avanserte operasjonsanalytiske modeller og tilsvarende kommersiell programvare brukes for utvikling av beslutningsstøtte for slike problemer.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og små dataprojekter. Dataprojektene gjennomføres i grupper. Emnet vil bli undervist på engelsk dersom engelskspråklige studenter er påmeldt.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjons eksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterie ll: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:

Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	09.06.2005	09.00	100/100	A

TIØ4155 INDØK OG SPILLTEORI
Industriell økonomi og spillteori
Industrial Economics and Game Theory

Faglærer: Førsteamanuensis Olav Fagerlid, Førsteamanuensis II Kjetil Kåre Haugen

Koordinator: Førsteamanuensis Olav Fagerlid

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal gi studenten utvidet økonomisk begrepsapparat for å analysere økonomiske beslutninger og adferd i ulike strategiske situasjoner med økonomiske motspillere (og medspillere).

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet forutsetter faglig bakgrunn i mikroøkonomisk teori og økonomisk beslutningsanalyse. Man bør også ha god skolering i matematikk. Emnet bygger på TIØ4125 Investeringsanalyse og beslutningsteori, og de emnene dette bygger på eller tilsvarende.

Faglig innhold: Fører monopol til for god eller for dårlig produktkvalitet? Hvordan påvirker skjev informasjonstilgang produktkvaliteten? Prisdifferensiering og prinsippene for optimal to-delt tariff? Hva er de prinsipielle økonomiske incentivene for å integrere oppstrøms eller nedstrøms i en verdikjede? Hva menes med innforstått ("skjult") samarbeid, og hvordan brukes spillteori for å belyse dette temaet? Hva vil det si at en trussel eller en lovnad om belønning er troverdig? Hvorfor kan det være en tendens til at økonomisk samarbeid bryter sammen når utsiktene til gevinst ("høykonjunktur") er stor? Hvilke muligheter har et foretak for å stenge konkurrenter ute fra sitt marked? Hva menes med naturlig monopol og hvordan kan f.eks. et teleselskap som eier lokalnettet stenge ute konkurrenter ("samtrafikk-problemet")?

Læringsformer og aktiviteter: Undervisningen bygger delvis på stoff utarbeidet av faglærer for gjennomgang og oppklarende drøfting, men en god del av undervisningen baseres på studentenes egen presentasjon av pensumstoffet. Denne presentasjonen er basert på individuell veiledning av studentene. Etter presentasjonen får studentene individuell tilbakemelding.

Kursmaterieill: Jean Tirole: The theory of industrial organisation.

Eric Rasmusen: Games and Information.

Vurderingsform: Muntlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLLIG EKSAMEN	07.12.2004	09.00	100/100	D

TIØ4160 BEDADM 1 PER OG TEMP

Bedriftsadministrasjon 1 - Permanente og temporære organisasjoner Industrial Management 1 - Permanent and Temporary Organizations

Faglærer: Førsteamanuensis Tim Kristian Andreas Torvatn, Førsteamanuensis Monica Rolfsen

Koordinator: Førsteamanuensis Tim Kristian Andreas Torvatn

Uketimer: Høst: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ma	10-12	KJL1	Ø to	9-11	KJL1
F to	8-9	KJL1			

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi en grunnleggende forståelse av teorigrunnlaget for organisering av virksomhet.

Anbefalte forkunnskapskrav: TIØ4100 Organisasjon og miljø eller tilsvarende kunnskaper.

Faglig innhold: Innføring i organisasjonsteoretiske perspektiver, betydningen av flerperspektivtenking, etablering og endring av organisasjonstruktur, produksjonsformer og kommunikasjon, interorganisatorisk teori, samspill med omgivelsene. Prosjekter og prosjektvirksomhet, prosessen fra behov til spesifisering, organisering av prosjektvirksomhet, ledelse av prosjektorientert virksomhet. Som del av øvingsopplegget inngår innføring i grunnleggende teorier omkring grupper og gruppearbeid.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og gruppebasert øvingsopplegg. Mappevurdering gir grunnlag for slutt karakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 50 % og 2 øvinger, hver på 25 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (slutt karakteren) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjons eksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	29.11.2004	09.00	50/100	A
ARBEIDER			50/100	

TIØ4165 BEDADM 2 MARKEDSFØR

Bedriftsadministrasjon 2 - Markedsføringsledelse Industrial Management 2 - Marketing Management

Faglærer: Førsteamanuensis Øystein Moen

Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ti	12-13	KJL5	Ø fr	15-17	KJL5
F to	15-17	KJL5			

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Gi en innføring i markedsføring.

Anbefalte forkunnskapskrav: Eksamen i emne TIØ4160 Bedriftsadministrasjon 1 - Permanente og temporære organisasjoner, eller tilsvarende forkunnskaper.

Faglig innhold: Emnet skal gi en innføring i markedsorientert strategisk ledelse av eksisterende foretak. Det sees på markedsføringens rolle i bedriften, analyse av markedsmuligheter med vekt på etterspørselsforhold, omgivelser og kunders kjøpsatferd. Utvikling av markedsstrategier gjennom differensiering, posisjonering og relasjonsbygging fokuseres. Videre gir emnet en innføring i utvikling av markedsplaner med distribusjons-, pris-, kommunikasjons- og produktpolitikk. Som en del av kurset kan inngå gjennomføring av markedsundersøkelse, SWOT-analyse og utarbeidelse av helhetlig markedsplan for et definert produkt eller tjeneste.

Læringsformer og aktiviteter: Evaluering er basert på innlevert prosjekt.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	ARBEIDER			100/100	

TIØ4170 BEDADM 4A NYSKAPNING
Bedriftsadministrasjon 4A - Entreprenørskap og kommersialisering av teknologi
Industrial Management 4A - Entrepreneurship and Commercialization of Technology

Faglærer: Professor II Karl Klingsheim, Førsteamanuensis Truls Erikson

Koordinator: Professor II Karl Klingsheim

Uketimer: Høst: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F	to	10-12	KJL2	Ø	ti	11-12	KJL3
				Ø	fr	11-13	R52

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi en innføring i kommersialisering av teknologibaserte ideer.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emne TIØ4165 Bedriftsadministrasjon 2 - Markedsføringsledelse, eller tilsvarende kunnskaper.

Faglig innhold: Perspektiver og tilnæringer til fagområdet entreprenørskap, rollen til teknologibaserte bedrifter, kommersialiseringsprosesser, entreprenørielle egenskaper og team, verdiskapende forhandlinger, finansiering av nye teknologibedrifter, omgivelser og nettverk, teknologi og forretningsstrategi, eksternt støttestruktur og kommersialisering ved lisensiering.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	ARBEIDER			100/100	

TIØ4175 BEDADM 4C LOG INNKJ
Bedriftsadministrasjon 4C - Logistikk og innkjøpsledelse
Industrial Management 4C - Logistics and Purchasing Management

Faglærer: Professor Olav Solem

Uketimer: Vår: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F	ti	11-13	KJL1	Ø	fr	14-17	KJL1
---	----	-------	------	---	----	-------	------

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal skape innsikt om logistikk og innkjøp med vekt på hvordan bedrifter er bundet sammen i verdikjeder og nettverk dominert av økonomiske transaksjoner. Utgangspunktet er hvordan bedriftens ledelse skal organisere logistikk- og innkjøpsaktiviteten for best mulig å kunne bidra til verdiskapning og likeså opptre i samspill med sine omgivelser.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet forutsetter TIØ4165 Bedriftsadministrasjon 2 - Markedsføringsledelse, eller tilsvarende kunnskaper.

Faglig innhold: Historisk utvikling av fagområdet, sentrale logistikkbegreper, styringsprinsipper, strategiske aspekter og samordning mellom produksjon, innkjøp og materialforsyning, økonomiske betraktninger som påvirkes av logistikkbeslutninger, logistikk som strategisk virkemiddel, stategier for valg av leverandører, utvikling av leverandørrelasjoner og nettverk, samt bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi i logistikk og innkjøpsbeslutninger.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Skriftlig				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	02.06.2005	09.00	100/100	D

TIØ4180 INNOV/INFO LEDELSE
Innovasjons- og informasjonsledelse
Innovation and Information Management

Faglærer: Førsteamanuensis Alf Steinar Sætre
 Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
 Tid: Undervises ikke studieåret 2004-2005
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Målsettingen med emnet er å gi studentene en oversikt over og forståelse av sentrale prosesser og metoder omkring innovasjon, produktutvikling og informasjonsledelse i organisasjoner.

Anbefalte forkunnskapskrav: TIØ4160 Bedriftsadministrasjon 1 - Permanente og temporære organisasjoner eller tilsvarende kunnskaper etter godkjenning.

Faglig innhold: Emnet tar opp temaer som; innovasjon i organisasjoner, intraprenørskap, bedriftssamarbeid om utviklingsoppgaver, planlegging. Emnet ser også nærmere på sammenhengen mellom organisasjon og innovasjon, og hvordan kommunikasjon og beslutningsprosesser påvirker innovasjon i eksisterende organisasjoner, IKT og nye organisasjonsformer, kundetilpasning, informasjonsledelse og transformasjon.

Læringsformer og aktiviteter: Emnet inneholder forelesninger og obligatorisk øvingsopplegg. Deler av undervisningen vil foregå i seminarform. Karakter settes på grunnlag av arbeider. Undervisning på engelsk.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

TIØ4185 HMS KONTOR MILJØ
Helse, miljø og sikkerhet - Ikke-industrielle arbeidsplasser
Safety, Health and Environment - Non-Industrial Work Environment

Faglærer: Førsteamanuensis Rikke Bramming Jørgensen, Professor Rolf Harald Westgaard
 Koordinator: Professor Rolf Harald Westgaard
 Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
 Tid:

F to 11-14 KJL3 Ø fr 8-10 KJL4
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Semesteroppgaver, Laboratorieøvinger

Læringsmål: Emnet presenterer viktige fysisk-kjemiske arbeidsmiljøfaktorer hvor sammenhengen mellom problemer på ikke-industrielle arbeidsplasser og basale arbeidsfysiologiske, ergonomiske og yrkeshygieniske forhold påvises.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet er obligatorisk for studentene ved studieretningen Helse, miljø og sikkerhet. Andre kan delta etter søknad til Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse. Maks. antall er 28.

Faglig innhold: Emnet legger vekt på å gi praktisk innsikt i arbeidsfysiologiske, ergonomiske og yrkeshygieniske forhold i ikke-industrielle miljøer. Det vil bli gjennomført ekskursjoner til utvalgte bedrifter, samt laboratorieøvinger som belyser basale årsaksmekanismer til helseeffekter. Opplæring i bruk av utstyr til å kartlegge miljøene inngår også. Det utføres en gruppebasert semesteroppgave som vil gi praktisk erfaring med kartlegging av fysisk-kjemiske arbeidsmiljøfaktorer i et kontormiljø eller lignende ikke-industrielt miljø. En teoretisk del av semesteroppgaven skal dokumentere innsikt i fagpensum.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, laboratorieøvinger og semesteroppgave. Mappedvurdering gir grunnlag for sluttkarakter i emnet. I mappen inngår muntlig avsluttende eksamen 50 % og semesteroppgave 50 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter. Det foreleses både i F og Ø timer i første halvdel av kurset. I siste halvdel gjennomføres semesteroppgave.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLIG EKSAMEN	06.12.2004	09.00	50/100	D
ARBEIDER			50/100	

TIØ4190 HMS INDUSTRI MILJØ
Helse, miljø og sikkerhet - Industrielt arbeidsmiljø
Safety, Health and Environment - Industrial Work Environment

Faglærer: Førsteamanuensis Olav M. Bjørseth, Professor Rolf Harald Westgaard
 Koordinator: Førsteamanuensis Olav M. Bjørseth
 Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
 Tid:

F ma 8-9 KJL4 Ø ma 9-11 KJL4
 F fr 8-10 KJL4
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir studentene innsikt i arbeidsfysiologiske, ergonomiske, yrkeshygieniske og yrkesmedisinske problemer i industrielle arbeidsmiljø.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emne TIØ4185 HMS Ikke-industrielle arbeidsplasser eller likeverdige forkunnskaper. Emnet er obligatorisk for studentene ved studieretningen Helse, miljø og sikkerhet. Andre kan delta etter søknad til instituttet. Maks. antall er 28.

Faglig innhold: Emnet gir praktisk innsikt i arbeidsfysiologiske, ergonomiske og yrkeshygieniske forhold i industrielle miljø. Emnet skal ved eksempler og teori belyse metodikk for identifisering og kartlegging av fysisk-kjemiske arbeidsmiljøfaktorer, og studentene skal utføre gruppebaserte semesteroppgaver med kartlegging av slike forhold på en arbeidsplass. Øving i bruk av utstyr for slike undersøkelser vil bli gitt i laboratoriet.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, laboratorieøvinger og semesteroppgave. Mappevurdering gir grunnlag for sluttarakter i emnet. I mappen inngår muntlig avsluttende eksamen 50 % og semesteroppgave 50 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter. Det foreleses både i F og Ø timer i første halvdel av kurset. I siste halvdel gjennomføres semesteroppgave.

Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Mappeevaluering				
Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel	
MUNTLLIG EKSAMEN	01.06.2005	09.00	50/100	D	
ARBEIDER			50/100		

TIØ4195 HMS MILJØLEDELSE

Helse, miljø og sikkerhet - Miljøkunnskap og ledelse

Safety, Health and Environment - Environmental Science and Management

Faglærer: Professor Annik Magerholm Fet, Amanuensis John Eilif Hermansen

Koordinator: Amanuensis John Eilif Hermansen

Uketimer: Høst: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ma 8-10	KJL1	Ø on 8-9	KJL3
F ti 10-12	KJL4		

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal gi kunnskap og innsikt i den globale og nasjonale miljøsituasjonen, bestrebelsene og politikken for å få til en bærekraftig utvikling. Økologien skal gi kunnskap for en realistisk og rasjonell holdning til dagens og fremtidens miljøutfordringer.

Miljøledelsesdelen skal gi kunnskap og ferdigheter i å utvikle og bruke miljøstyring, og alle aktuelle verktøy for miljøstyring i den hensikt å forbedre bedrifters miljøprestasjon ved å redusere miljøbelastningen, miljøkostnader og styrke posisjon i et miljøbevisst marked. Visjonen om bærekraftighet er sentral.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnene TIØ4185 HMS Ikke-industrielle arbeidsplasser, TIØ4190 HMS Industrielt arbeidsmiljø og TIØ4205 HMS Metoder og verktøy i sikkerhetsstyring, eller tilsvarende kunnskap. Emnet er obligatorisk for studieretningen HMS. Andre kan delta etter søknad til instituttet. Maks. antall 30 studenter.

Faglig innhold: Miljøkunnskapsdelen omfatter global og nasjonal miljøstatus, miljømål, internasjonal miljø- og bærekraftighetsrapportering, indikatorsystemer og resultatoppfølging i miljøvernpolitikken. Deretter følger økologiske grunnemner inkludert økosystemets oppbygging, funksjon, omsetning og produksjon, biogeokjemiske kretsløp, populasjon, samfunn, suksesjon, biologisk mangfold, biomer og virkninger av menneskelige inngrep i naturen. Miljøledelsesdelen omfatter miljøforvaltning, miljørett, bedriftenes samfunnsansvar, EMAS og ISO-14000-ordningen samt aktuelle EU-direktiver. Det blir lagt spesielt vekt på verktøy for miljøledelse og teknisk-administrativ styring som miljøanalyser, livsløpsanalyser, miljøregnskap, miljøindikatorer, virksomheters miljø- og bærekraftighetsrapportering og revisjonsmetodikk innen HMS-området.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og gruppebaserte studentarbeider som forelesninger, presentasjoner og prosjektarbeid /feltarbeid knyttet til bedrift. Mappevurdering gir grunnlag for sluttarakter i emnet. I mappen inngår semesterprøve 30% og øvinger/arbeider 70%. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter.

Kursmateriell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Mappeevaluering				
Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel	
SEMESTERPRØVE			30/100	A	
ARBEIDER			70/100		

TIØ4200 HMS-SIKKERHETSLED

Helse-, miljø og sikkerhet - Sikkerhetsledelse

Safety, Health and Environment - Safety Management

Faglærer: Professor II Urban Anders Gunnar Kjellen, Professor Jan Hovden

Koordinator: Professor Jan Hovden

Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ti 10-13 KJL3 Ø ma 8-10 KJL3

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal gi kunnskaper og reflekterte, kritiske holdninger til sikkerhetsledelse. Emnet vil gi et vitenskapelig fundament for å forstå hva sikkerhetsledelse dreier seg om, men ingen oppskrift på hva som representerer de "riktige" verktøy og metoder, systemer eller tilnæringsmåter.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnene TIØ4205 HMS Metoder og verktøy i sikkerhetsstyring og TIØ4195 HMS Miljøkunnskap og ledelse, eller tilsvarende forkunnskaper. Emnet er obligatorisk for studentene på studieretningen HMS. Andre kan delta etter søknad til instituttet. Maks. antall er 40 studenter.

Faglig innhold: Et hovedtema er risikobegrepet sett i forhold til risikoforståelse, risikokommunikasjon, beslutningsdilemmaer, etikk og akseptkriterier. I den forbindelse belyses også økonomiske emner relatert til sikkerhet. En annen del omhandler samfunnets rammebetingelser og ulike regimer for sikkerhetsledelse, samt organisasjonsperspektiver på sikkerhetsledelse i virksomheter. Strategisk sikkerhetsledelse omhandler mestring av endringer i forhold til myndighetenes og markedets rammebetingelser, samt tilpasning til endringer i teknologiske, økonomiske og politiske forutsetninger for utøvelse av sikkerhetsledelse. Videre belyses emnet spesielt risikohåndtering i dynamiske, komplekse sosio-tekniske systemer, sårbarhetsanalyser og beredskapsorganisering. I den forbindelse omhandles også trusler knyttet til vilde, ondsinnede handlinger (security). Mennekse, teknologi og organisasjonsperspektiv på informasjonssikkerhet omhandles også.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og case-basert problemløsning i grupper og skriftlige øvingsoppgaver. Mappevurdering gir grunnlag for sluttkarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 60 % og øvinger/arbeider 40 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	24.05.2005	09.00	60/100	A
ARBEIDER			40/100	

TIØ4205 HMS METODER/VERKTØY

Helse, miljø og sikkerhet - Metoder og verktøy i sikkerhetsstyring Safety, Health and Environment - Methods and Tools in SHE Practice

Faglærer: Professor II Urban Anders Gunnar Kjellen, Professor Jan Hovden

Koordinator: Professor II Urban Anders Gunnar Kjellen

Uketimer: Vår: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F to 8-10 KJL4 Ø to 10-13 KJL4

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi kunnskap om metoder og verktøy for systematisk og effektivt forebyggende HMS-arbeid i industrielle organisasjoner.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emne TIØ4185 HMS Ikke-industrielle arbeidsplasser eller likeverdige forkunnskaper. Emnet er obligatorisk for studentene på studieretningen Helse, miljø og sikkerhet. Andre kan delta etter søknad til instituttet. Maks. antall er 30.

Faglig innhold: Emnet presenterer prinsipper og metoder for identifisering og analyse av ulykkesrisiko og for å utvikle og implementere effektive forebyggende tiltak gjennom erfaringsoverføring og læring. Fokus er på forebygging av arbeidsulykker, men eksempler på forebygging av storulykkesrisiko og andre HMS-problemer blir også diskutert. En teoretisk del av emnet omhandler ulykkesteorier og modeller, sikkerhetstiltak ut fra barrieretenkning og læringsmekanismer i organisasjoner. Organisasjonsmessige og individuelle hindringer for effektiv læring og forebygging blir vektlagt. Metoder og verktøy for granskning og rapportering av ulykker og farlige forhold, inspeksjoner, HMS informasjonssystemer og beslutningsstøtte, samt jobbsikkerhetsanalyser og risikobedømmelse av maskineri blir presentert. HMS-revisjoner og analyse av ulykkesdata blir vektlagt og praktisert i semesteroppgaver. Emnet omhandler metoder for kartlegging og evaluering av sikker atferd, inkl. menneskelige faktorer i forhold til sikkerhetsproblemer i komplekse sosio-tekniske systemer.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, kollokvier, semesteroppgave som inkluderer feltarbeid i industriell virksomhet, midtsemesterprøve.

Mappevurdering gir grunnlag for sluttkarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 60 %, semesterprøve 20 % og øvinger/arbeider 20 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: U. Kjellén: Prevention of Accidents through Experience Feedback, Taylor og Francis.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	25.05.2005	09.00	60/100	A

SEMESTERPRØVE	20/100	A
ARBEIDER	20/100	

TIØ4210 HELSE OG ARBEIDSLIV**Helse og arbeidsliv
Health and Working Life**

Faglærer: Førsteamanuensis II Håkon Lasse Leira

Koordinator: Førsteamanuensis Rikke Bramming Jørgensen

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F fr 10-13 KJL4 Ø ma 15-17 KJL4

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Semesteroppgave

Læringsmål: Emnet skal gi innsikt om samspillet mellom arbeidsmiljø og helse både for enkeltmennesket og for samfunnet som helhet. Både kjemiske og fysiske såvel som ergonomiske og psykososiale faktorer vil bli omtalt. Morgendagens arbeidsliv med økte krav til produktivitet og profitt vil føre til mere stress og utbrenthet for mange. Hvordan skal samfunnet møte denne utfordringen?

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Emnet skal gi kunnskap om arbeidslivets betydning for folks helse, på godt og vondt. Arbeidsmiljø er en undervurdert faktor samtidig som godt arbeidsmiljø er et konkurransefortrinn og arbeidslivet er en spesielt gunstig arena for forebyggende helsearbeid.

Emnet vil belyse hvordan kroppen reagerer på støv, gasser, støy og termisk klima, såvel som på ergonomiske og psykososiale faktorer i arbeidslivet. Gjennom eksempler vil temaer som allergi, produktivitet, stress, kreft, utbrenthet etc. bli belyst. Videre legges det vekt på forhold i arbeidsliv og innemiljø som kan medføre helsesvikt eller plager hos yrkesutøvere og på hvilke tiltak som kan redusere eller eliminere slike forhold. Morgendagens arbeidsmiljø - og spesielt IT - med "alltid tilgjengelig"-filosofi vil også bli vurdert i lys av arbeidsmiljølovens krav. Tema som slitasje og utbrenthet vil også bli belyst. Metoder for problemidentifisering i det forebyggende HMS-arbeidet i bedriftene skal gjennomgås, herunder også hvordan forurensninger og andre påvirkninger kan reduseres.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og obligatorisk semesteroppgave.

Mappevurdering gir grunnlag for sluttkarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 50 % og semesteroppgave 50 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttkarakteren) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.**Vurderingsform:** Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	07.12.2004	09.00	50/100	C
ARBEIDER			50/100	

TIØ4215 KONTR RETT FORHANDL**Kontraksrett og kontraksforhandlinger
Contract Law and Negotiations**

Faglærer: Universitetslektor Terje Skjønhal

Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F fr 10-13 KJL5 Ø to 16-18 KJL1

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene skal få kunnskap om kontraksrett og kontraksforhandlinger generelt, og få en dypere innsikt i tilvirkningskontrakter. De skal også få en innføring i forhandlingsteori spesielt rettet mot kontraksforhandlinger.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Innføring i juridisk metode og rettskildene i kontraksretten. Alminnelig avtale og kontraksrett. Kjøpsrett. IT-anskaffelser, tilvirkningskontrakter, bl.a. entreprisekontrakter, verkstedskontrakter, skipsbyggings- og reparasjonskontrakter. Agent-, fohandler- og lisenskontrakter vil også bli behandlet. Av emnet vil ca. 1/5-del omfatte forberedelse til forhandlinger, forhandlinger, gjennomføring og implementering av resultatet i egen organisasjon, herunder kontraksadministrasjon og konfliktløsning.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.**Vurderingsform:** Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	31.05.2005	09.00	100/100	C

TIØ4220 PSYKOLOGI**Psykologi
Psychology**

Faglærer: Førsteamanuensis Steinar Ilstad

Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ti 8-11 KJL2 Ø ma 8-10 KJL1

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi en innføring i forskningsbasert psykologi og formidle stoff av interesse for den enkelte og vedkommendes syn på samfunnsspørsmål.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Utviklingspsykologi, sansning og persepsjon, psykomotoriske funksjoner, følelser og emosjoner, behov og motivasjon, betinging og læring, hukommelse, tenkning, evner og intelligens, bevissthet og det ubevisste, personlighet, klinisk psykologi, stress og tilpasning, arbeidspsykologi, sosial interaksjon, prososial atferd, språk og kommunikasjon, sosial kontroll, holdninger, gruppepsykologi, sosial forandring, metoder og historie.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: S. Ilstad: Generell psykologi, 6. utg., Tapir 2002. S. Ilstad: Sosialpsykologi, 5. utg., Tapir 2004. S. Ilstad: Oppgaver i psykologi, 2. utg., Tapir 2001.

Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	07.06.2005	09.00	100/100	D

TIØ4225 ARB ORG PSYKOLOGI**Arbeids- og organisasjonspsykologi
Industrial and organizational psychology**

Faglærer: Førsteamanuensis Steinar Ilstad

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F fr 10-13 KJL1 Ø ma 15-17 KJL1

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal gi forskningskunnskapsbasert framstilling av arbeids- og organisasjonspsykologiske temaer som grunnlag for videre studier, forskning og praksis.

Anbefalte forkunnskapskrav: Grunnleggende kunnskaper i psykologi, metodelære og organisasjonsteori, TIØ4255 Teknologiledelse 1 eller tilsvarende forkunnskaper.

Faglig innhold: Fagområdets historie, forskningsmetoder. Yrkesinteresser og karriereverdier; rekruttering, seleksjon og plassering; opplæring, sosialisering og utvikling; utforming og omforming av jobber, arbeidstilfredshet, arbeidsmotivasjon, arbeidsvurdering, stress. Organisasjoners mål, struktur og omgivelser, organisasjonskultur, beslutningsteori og -metode, gruppedynamikk og teamarbeid, forandring og utvikling i organisasjoner, lederskap, kommunikasjon i organisasjoner, retorikk for ledere, konsultasjon i organisasjoner.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, gruppearbeid og øvinger (metode- og kunnskapsorienterte). Seks øvinger må være godkjent for å få adgang til eksamen.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Arnold, Cooper og Robertson: Work psychology, 3rd. ed., Pitman, 1998. Fischer og Sortland: Innføring i organisasjonspsykologi, 3. utg., Universitetsforlaget, 2001. S. Ilstad: Metodelære til psykologi i ledelse og organisasjon, Tapir 2002.

Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	07.12.2004	09.00	100/100	D

TIØ4230 MARKEDSOR PRODUKTUTV**Markedsorientert produktutvikling og entreprenørskap
Market Oriented Product Development and Entrepreneurship**

Faglærer: Førsteamanuensis II Per Jonny Nesse

Uketimer: Høst: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F fr 10-12 KJL2 Ø ma 15-17 KJL2
Ø fr 12-13 KJL2

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi en innføring i organisasjon og ledelse av produktutviklingsprosjekter og tilretteleggelse for entreprenørskap i industriorganisasjoner.

Anbefalte forkunnskapskrav: TIØ4255 Teknologiledelse 1 eller tilsvarende forkunnskaper.

Faglig innhold: Bedriftsstrategi og teknologistrategi, utvikling av forretningskonsept basert på teknologisk ide, markedsanalyser, teknologisk verifikasjonsplanlegging, organisering og ledelse, risiko og lønnsomhetsbetraktninger i utviklingsprosjekter. I tillegg fokuseres organisatoriske betingelser for innovativ aktivitet og entreprenørskap. Finansiering og forretningsmodeller.

Læringsformer og aktiviteter: Emnet har obligatorisk øvingsopplegg som må være bestått. Semesteroppgave og presentasjon av denne teller 100% av karakter.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	ARBEIDER			100/100	

TIØ4235 BEDADM 4B IND MARKED
Bedriftsadministrasjon 4B - Industriell markedsføring og internasjonalisering
Industrial Management 4B - Industrial Marketing and Internationalization

Faglærer: Førsteamanuensis Øystein Moen, Post Doktor Elsebeth Holmen

Koordinator: Post Doktor Elsebeth Holmen

Uketimer: Vår: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F	ti	13-14	KJL4	Ø	ti	14-16	KJL4
				Ø	to	17-19	KJL3

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi en videre innføring i markedsarbeid innen industriell virksomhet, herunder problemstillinger innen internasjonal forretningsutvikling.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet forutsetter TIØ4165 Markedsføringsledelse, eller tilsvarende kunnskaper.

Faglig innhold: Kurset starter med de særskilte utfordringer en har ved markedsføring av industrielle produkter til industrielle kunder. Videre legges det vekt på to temaområder, det første er de muligheter og begrensninger relasjoner og nettverk gir for bedrifters markedsarbeid. Det andre området er internasjonal forretningsutvikling, med spesiell vekt på eksport fra teknologibaserte bedrifter. Begge temaområder vil bli belyst med eksempler fra norsk og/eller utenlandsk industri. Den gruppebaserte semesteroppgave vil omhandle problemstillinger relatert til bedrifters internasjonalisering og/eller nettverksbygging - herunder inngår casestudier i utvalgte norske bedrifter eller spørreskjemaundersøkelser.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og obligatoriske øvinger.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	ARBEIDER			100/100	

TIØ4240 MILJØ OG RESSURSRETT
Miljø- og ressursrett - plan og forvaltning
Legislation of Environmental and Natural Resources, - Planning and Management

Faglærer: Amanuensis Steinar Nygaard

Uketimer: Høst: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F	fr	10-12	KJL3	Ø	ma	15-17	KJL3
				Ø	fr	12-13	KJL3

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet skal gi kunnskap om - og innsikt i - hvordan forvaltningen er organisert og arbeider. På dette grunnlag, og det etter hvert omfattende nasjonale lovverk og internasjonale avtaler og traktater, forstå hvordan sentrale miljøprinsipper forvaltes innenfor de enkelte sektorer og som integrerte deler av den totale samfunnsplanlegging. Begrepene "Bærekraftig utvikling" og "Agenda-21" søkes i denne sammenheng gitt et praktisk innhold innenfor lovverket.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Emnet belyser både de formelle og uformelle sider av samfunnets organisering. I forfatnings- og forvaltningsretten er rettskilder, gjeldende rett og legalitetsprinsippet sentrale begrep. En drøfter den status miljørett- og planlegging har i den politiske prosess. Det gis en bred oversikt over miljøretten og ressursretten, Norges internasjonale forpliktelser og hvordan dette virker inn i beslutningsprosessen på de ulike samfunnsområder.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger, selvstudium. Det gjennomføres et obligatorisk prosjektarbeid, gjennomført i tverrfaglige grupper, eller som individuelt arbeid. Øvinger og prosjektarbeid må være bestått for å kunne gå opp til eksamen.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonsseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	07.12.2004	09.00	100/100	C

TIØ4245 PROSJEKTLEDELSE 1

Prosjektledelse 1 - Prosjektorganisering og -modellering Project Management 1 - Project Organizing and Modelling

Faglærer: Professor Bjørn Andersen, Førsteamanuensis Bjørn Otto Elvenes

Koordinator: Førsteamanuensis Bjørn Otto Elvenes

Uketimer: Vår: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ma 12-14 KJL4 Ø on 16-19 KJL2

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir studentene en innføring innen organisering og prosessmodellering av prosjekter.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emne TIØ4255 Teknologiledelse 1.

Faglig innhold: Prosjektet som statisk og dynamisk system, prosess-modellering, prosessorienterte utviklings- og forbedringstiltak, prestasjonsmålinger, -vurderinger og -forbedringer, organisasjonsutforming og -endring, prosjekt som transaksjoner, virtuelle prosjekt, kommunikasjon og konflikthåndtering i prosjekter.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, gruppediskusjoner, øvinger og selvstudium.

Mappevurdering gir grunnlag for sluttarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 50 % og øvingsarbeider 50 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttarakter) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjons eksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	31.05.2005	15.00	50/100	C
ARBEIDER			50/100	

TIØ4247 PROSJEKTLEDELSE 2

Prosjektledelse 2 - Samarbeid og samarbeidsteknologi Project Management 2 - Collaboration and Collaboration Technologies

Faglærer: Professor Per Morten Schiefloe

Uketimer: Høst: 2F+2Ø+8S = 7.50 SP

Tid:

F ti 8-10 KJL4 Ø on 16-18 KJL4

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Formålet med emnet er å gi innsikt i muligheter, suksessfaktorer og begrensninger ved bruk av ulike former for samarbeidsteknologier i organisasjoner.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Emnet gir en oversikt over ulike typer samarbeid og samarbeidssituasjoner, typer samarbeidsteknologier og eksempler på bruk fra industrien, samt en innføring i teorier om hvordan man bør gå fram for å lykkes med samarbeidsteknologi i samlokaliserte og virtuelle team. Samarbeidsteknologi er IKT som støtter samarbeid, for eksempel digitale prosjekter, instant messaging og nettmøter.

Gjennom øvinger gis trening i bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi som kan brukes til å understøtte prosjektarbeid, generell koordinering, planlegging, beslutninger, konseptutvikling og brainstorming.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og selvstudium. Semesteroppgaven utføres i grupper med inntil 4 personer pr. gruppe. Studentene skal gruppevis arbeide med en semesteroppgave parallelt med undervisningen i emnet.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjons eksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieell: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Skriftlig

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	15.12.2004	09.00	100/100	C

TIØ4250 ENTREPRENØRSKAP-VCUP

Entreprenørskap - Venture Cup Entrepreneurship - Venture Cup

Faglærer: Professor Sigmund Johan Waagø

Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi grunnleggende innføring i entreprenørskap generelt og utarbeiding av forretningsplan spesielt. Kurset er åpent for alle studenter ved NTNU og HiST.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Venture Cup Trøndelag er en regional forretningsplankonkurranse som skal bidra til økt kommersialisering av ideer fra Trøndelag, spesielt fra NTNU, HiST og HiNT. Gjennom Venture Cup skal deltakerne få økt kompetanse om å etablere bedrift og å utarbeide en profesjonell forretningsplan. Kurset starter med følgende tema: definisjon av begrepet entreprenørskap, hvordan formulere en god forretningside og utfordringer ved nyskapsarbeid. Deretter vil en fokusere på oppbygging av forretningsplanen der en vil behandle følgende tema: markedsundersøkelser, prosjektets styrker og svakheter, organisering, forretningsmodeller, strategi- og handlingsplan, beskyttelse av forretningsideen og økonomisk analyse av nyskapsprosjekter. Til sist vil en fokusere på realisering av forretningsplanen, herunder finansiering.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger. Studentene vil få tilgang til et kompetent veiledernettsverk som kan benyttes ved utarbeidelsen av forretningsplanen. Emnet består av to øvinger, hvorav den første må bestå for å få slutt karakter i emnet. Slutt karakteren (bokstav karakter) settes på grunnlag av andre øving.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	ARBEIDER			100/100	

TIØ4255 TEKNOLOGILEDELSE 1

Teknologiledelse 1 - Prosjektorganisering og prosjektøkonomi

Technology Management - Project Organizing and Capital Budgeting

Faglærer: Førsteamanuensis Tim Kristian Andreas Torvatn

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

Fak. G, B, E5, K1, K3, N, O2, O3, S: F ti 12-14 R1 Ø on 13-15 R1

F on 12-13 R1

Fak. E2, E3, E7, F1, F2, F3: F ti 8-10 R1 Ø fr 13-15 F1

F fr 12-13 F1

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Kurset gir studenten et fundament for å forstå og mestre økonomiske og organisatoriske problemstillinger i tilknytning til prosjektarbeid.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Prosjekter og prosjektledelse, prosjektet som system, prosjektets grunnleggende prosesser, omgivelser, mål og strategier, suksesskriterier, fra behov til spesifisering, verdier og regnskap, renteregning og lønnsomhetsmodeller, budsjettering av prosjektets kontantstrømmer, avhengigheter og andre problemer ved bruk av lønnsomhetsmodeller, grunnleggende prinsipper for organisering, organisering av prosjektgrupper, relasjonen prosjekt-basis, matriseprosjekter og eksterne nettverk, kapitalkostnad og risiko, beslutningstrær og beslutningsanalyse, finansiering og lønnsomhet

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvinger og selvstudium. Øvingene gjennomføres i grupper med 4 studenter. Godkjenning av 2/3 av øvingene innen hvert av hovedtemaene prosjektorg. og prosjektøkonomi.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjons eksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Skriftlig				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	29.11.2004	09.00	100/100	D

TIØ4260 BEDRIFT SAMF/ORG/MIL

Bedriften - Samfunnsansvar, organisasjon og miljø

The Company - Social Responsibility and Environment

Faglærer: Professor II Rolf Lunheim, Amanuensis John Eilif Hermansen

Koordinator: Professor Annik Magerholm Fet

Uketimer: Vår: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ma 12-14 KJL5 Ø ti 16-17 KJL2

F fr 8-10 KJL5

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi innføring i utvalgte deler av organisasjonsteorien og helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid for virksomheter og forståelse for det samfunnsansvarets virksomheter har i en global økonomi. Emnet er også et tilbud til studenter som har fått fritak for EXS002 Exphil modul 2.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Emnet tar opp bedriftens ansvar i globaliseringsprosessen, herunder rammevilkår som bærekraftig utvikling, miljøkrav, samfunnsansvar samt krav i verdikjeden, eksternt og internt. Grunnleggende organisasjonsprosesser og endringsledelse, integrert HMS-ledelse, rapportering, prestasjonsindikatorer og kommunikasjon, miljøforvaltning og lovgivning.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, frivillige øvinger.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved kurssets start.

Vurderingsform:	Skriftlig				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	30.05.2005	09.00	100/100	D

TIØ4265 BEDADM 3 STRAT LED
Bedriftsadministrasjon 3 - Strategisk ledelse
Industrial Management 3 - Strategic Management

Faglærer: Professor Olav Solem

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ma 8-11 KJL5 Ø fr 15-17 KJL2

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Formålet med emnet er å meddele kunnskaper om sentrale begreper, problemer og metoder i forbindelse med den overordnede og langsiktige ledelse og planlegging av bedrifters virksomhet. Det vil bli lagt vekt på en helhetlig framstilling av bedrifters ledelses- og planleggingsproblemer. Emnet er obligatorisk for alle som tar spesialisering innen Bedriftsadministrasjon.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emne TIØ4165 Bedriftsadministrasjon 2, eller likeverdige forkunnskaper.

Faglig innhold: Historisk utvikling på området. Forandringsbehov. Omstilling og tilpasning til skiftende miljøbetingelser. Idegrunnlag, bedriftskultur. Systematikk og metoder for strategisk ledelse og planlegging. Formulering, iverksetting og kontroll av strategi. Organisering av den strategiske virksomhet. Ledelses- og organisasjonsmessige problemer ved iverksetting av nye strategier. Internasjonalisering.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvingsarbeid. Emnet inneholder et obligatorisk øvingsopplegg som teller 100% av karakteren. Kurset vil bli undervist på engelsk dersom engelskspråklige er påmeldt.

Kursmaterieill: Kompendier, artikkelsamling, video, lærebok. Penum oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	ARBEIDER			100/100	

TIØ4270 PERSONALLEDELSE
Personalledelse og personalutvikling
Human Resource Management

Faglærer: Amanuensis Per Gunnar Sletten

Uketimer: Vår: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F to 8-10 R73 Ø ma 17-19 KJL4
 Ø to 10-11 R73

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Studentene skal ha kjennskap til ledelse av mennesker i bærekraftige, produktive organisasjoner hvor menneskelige ressurser settes i sammenheng med organisasjonens mål og langsiktige strategi.

Anbefalte forkunnskapskrav: Grunnleggende kunnskaper innen organisasjonsteori, f.eks. emne TIØ4100 Organisasjon og miljø eller tilsvarende.

Faglig innhold: Synet på arbeid og organisering av virksomhet. Personalpolitikk og -strategi. Planlegging, utvelgelse og avvikling. Oppfølging av personell, belønningssystemer, kompetanseutvikling. Organisasjonskultur. Medvirkning. Arbeidslivets organisasjoner. Ethiske forhold.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger i seminarform. 6 øvinger i grupper. 4 av øvingene skal være godkjent for å få gå opp til eksamen. Mappevurdering gir grunnlag for sluttarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 50 % og øvinger/arbeider 50 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttarakter) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Mappevaluering				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	27.05.2005	09.00	50/100	C
	ARBEIDER			50/100	

TIØ4275 ENDRINGSLEDELSE
Endringsledelse - Organisasjonsutvikling
Management of Change

Faglærer: Professor Morten Levin, Førsteamanuensis Roger Klev

Koordinator: Professor Morten Levin

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ti 8-11 KJL3 Ø to 17-19 KJL3

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi innsikt i og ferdigheter til å planlegge og lede organisasjonsutvikling. Den faglige plattform for emnet er organisasjonsteori, samt innsikt i individuelle og organisatoriske læringsprosesser. Det legges vekt på å utvikle faglig fordypning kombinert med praktisk anvendelse.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emne TIØ4160 Bedriftsadministrasjon 1 - Permanente og temporære organisasjoner, eller tilsvarende.

Faglig innhold: Emnet fokuserer på organisasjonsutvikling som tilrettelagte og ledete læringsprosesser i organisasjoner. Innledningsvis rettes fokus mot modellering av OU-prosesser, medvirkning, læring, og samspillet mellom organisasjonen og eksterne konsulenter/endringsaktører.

Den siste delen utvikler innsikt i praktiske arbeidsformer som ofte benyttes i medvirkningsbaserte endringsprosesser.

Læringsformer og aktiviteter: Undervisningen baserer seg på høy grad av involvering fra studentenes side. Forelesningene vil vekse mellom innledninger fra foreleser, gruppearbeid og plenumsdiskusjoner. Øvingsarbeidet består av organisasjonsanalyse og planlegging av utviklingsarbeid med utgangspunkt i et reelt bedriftscase.

Kursmaterieill: Morten Levin og Roger Klev: "Forandring som praksis". Fagbokforlaget 2002.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

TIØ4280 ENDR IKT KOMPL SYST
Endring, IKT og komplekse systemer
Change and ICT in complex systems

Faglærer: Førsteamanuensis Endre Sjøvold

Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F fr 11-14 KJL3 Ø to 14-16 KJL3

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Etter endt kurs skal studentene ha tilegnet seg tilstrekkelig kunnskap til å kunne vurdere ulike tilnærminger til endrings- og utviklingsarbeid i grupper og organisasjoner, spesielt hvor IKT er involvert.

I tillegg vil studenten få et godt innblikk i praktisk konsulentarbeid og de utfordringer som ligger ved endring i komplekse systemer.

Anbefalte forkunnskapskrav: Grunnleggende kunnskaper innen organisasjonsteori, f.eks. TIØ4275 Endringsledelse, TIØ4180 Innovasjon og teknologiledelse (undervises ikke 2004/2005) eller tilsvarende kunnskaper fra andre kilder innen generell organisasjonsutvikling/ledelse av ca 7.5 poengs belastning.

Faglig innhold: Organisasjonskonsulentens rolle. Organisatoriske konsekvenser av teknologidrevet endring. Komplekse prosesser og nye paradigmer. Trender i måter organisasjoner møter de nye utfordringer på. Teknologidrevet endring i forhold til generell, planlagt og styrt endring. Modeller for lederutvikling. Betydningen av offensive team i endringsprosesser.

Oppbygging av optimale team. Betydningen av organisasjonskultur og sosiale konstruksjoner. Tilpasning og bruk av kjente metoder og teknikker for endring når IKT er det sentrale element. Komplekse prosesser og nye paradigmer.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, simuleringer og evalueringsøvelser. Utforskning av egen "konsulent-stil" og evne til å jobbe i team. Utstrakt bruk av foredragsholdere fra næringslivet. To oppgaver, hver tellende 25% og en oppgave tellende 50 % utgjør total karakteren.

Kursmaterieill: Cummings & Worley: Organizational Development and Change.

Artikkelsamling. Teambasert endring.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

TIØ4285 PROD OG NETTVERKSØK
Produksjons- og nettverksøkonomi
Production- and Network Economics

Faglærer: Førsteamanuensis Olav Fagerlid, Førsteamanuensis Asgeir Tomasgard

Koordinator: Førsteamanuensis Asgeir Tomasgard

Uketimer: Vår: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP
 Tid: F fr 11-14 KJL4 Ø to 14-16 KJL4
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Kurset skal gi studentene en avansert innføring i økonomisk analyse i verdikjeder og bedriftsnettverk.
Anbefalte forkunnskapskrav: Forutsetter TIØ4115 Mikroøkonomi og optimering eller tilsvarende (f.eks. TIØ4295 Produksjonsøkonomi og marked i kombinasjon med TIØ4120 Operasjonsanalyse grunnkurs).

Faglig innhold: Kurset vil gi studentene et innblikk i metoder og økonomisk teori for koordinering og styring av industrielle verdikjeder eller bedriftsnettverk. Økonomiske virkemidler og incentiver sees i sammenheng med selskapsmodeller og operasjonsanalytiske modeller. Temaer som taes opp er: supply chain management, økonomisk styring (internpriser, selskapsmodeller), agentteori, transaksjonskostnader, kontraktsteori, incentiver/økonomiske styringssignal, lagerøkonomi, prognoser.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og obligatoriske øvinger. Mappevurdering gir grunnlag for slutt karakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 60 % og øvinger/arbeider 40 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (slutt karakter) angis med bokstav karakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	25.05.2005	09.00	60/100	A
ARBEIDER			40/100	

TIØ4291 IND MILJØSTRAT LED
Industriell miljøstrategi og ledelse
Industrial Environmental Policy and Management

Faglærer: Professor Annik Magerholm Fet

Uketimer: Vår: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP

Tid: F to 12-14 KJL3 Ø ma 17-19 KJL3
 Ø ti 16-17 KJL3

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi grundig kunnskap om industriens arbeid med miljøledelse, strategisk og operasjonelt.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnene TIØ4300 Miljøkunnskap og yrkeshygiene og TMM4200 Industriell økologi, innføring.

Faglig innhold: Emnet legger vekt på de viktigste drivkreftene for utvikling av bedriftens miljøstrategi og policy. Det gis innsikt i hvordan miljøkrav og virkemiddelbruk fra kunder, myndigheter og andre interessenter påvirker en bedrifts miljøsituasjon og konkurransevne i et livssyklusperspektiv. Emnet belyser hvordan proaktiv miljøledelse også gir muligheter for produkt- og systemutvikling. Elementene i miljøstyringssystemer drøftes: Identifisere miljøaspekter og utvikle bedriftens miljøprinsipper, utvikle prestasjonsindikatorer og innføre opplegg for miljøstyring og -kontroll, utforming av miljøregnskap og bruk av revisjonsverktøy. Opplegg for miljørapportering og kommunikasjon drøftes ut fra bruk av standardiserte rapporteringssystemer, samt bruk av indekser og andre metoder for sammenlikning av miljøprestasjoner.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvingsopplegg. Mappevurdering gir grunnlag for slutt karakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 50 % og øvinger/arbeider 50 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (slutt karakter) angis med bokstav karakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform: Mappeevaluering

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
SKRIFTLIG EKSAMEN	01.06.2005	09.00	50/100	D
ARBEIDER			50/100	

TIØ4295 PROD ØK OG MARKED
Produksjonsøkonomi og marked
Production Economics and Markets

Faglærer: Førsteamanuensis Asgeir Tomasgard, Post doktor Thor Bjørkvoll

Koordinator: Førsteamanuensis Asgeir Tomasgard

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid: F to 8-11 KJL3 Ø ma 8-10 KJL4

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Kurset skal gi studentene en innføring i økonomi rettet mot industrielle og teknologiske problemstillinger.
Anbefalte forkunnskapskrav: TIØ4255 Teknologiledelse 1 pluss matematikkemnene i de 2 første årene av teknologistudiene.
Faglig innhold: Innholdet skal dekke sentrale områder innenfor tilbud og etterspørsel, konsumentens tilpasning, produksjonsteori, markeder (frikonkurranse, monopol, oligopol), prissetting, prognoser, auksjoner og spillteori.
Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og obligatoriske øvinger. Mappevurdering gir grunnlag for sluttarakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 60 % og øvinger/arbeider 40 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (sluttarakter) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjonsseksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Mappeevaluering				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	15.12.2004	09.00	60/100	A
	ARBEIDER			40/100	

TIØ4300 MILJØKUNNSK/YRKESHYGG

Miljøkunnskap, økologi og yrkeshygiene

Environmental Science, Ecology and Occupational Hygiene

Faglærer: Førsteamanuensis II Kristin V Hirsch Svendsen, Amanuensis John Eilif Hermansen

Koordinator: Amanuensis John Eilif Hermansen

Uketimer: Vår: 4F+1Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F ma 10-12 KJL3 Ø fr 14-15 KJL3
 F to 10-12 KJL3

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi kunnskap og innsikt i den globale og nasjonale miljøsituasjonen, bestrebelsene og politikken for å få til en bærekraftig utvikling. Økologien skal gi kunnskap for en realistisk og rasjonell holdning til dagens og fremtidens miljøutfordringer og hvordan økologisk kunnskap kan komme til nytte i næringsliv og industri. Yrkeshygienedelen skal gi innsikt og ferdigheter i de yrkeshygieniske problemstillinger og metoder for å redusere lidelser og helsesvikt forårsaket av dårlig innemiljø og arbeidsmiljø. Visjonen om bærekraftighet er sentral og emnet et tilpasset studieprogram i industriell økologi.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Miljøkunnskapsdelen omfatter global og nasjonal miljøstatus, miljømål, internasjonal miljø- og bærekraftighetsrapportering, indikatorsystemer og resultatoppfølging i miljøvernpolitikken. Deretter følger økologiske grunnemner inkludert økosystemets oppbygging, funksjon, omsetning og produksjon, biogeokjemiske kretsløp, populasjon, samfunn, suksisjon, biologisk mangfold, biomer og virkninger av menneskelige inngrep i naturen som klimaendring, miljøgifter, forurensning, forurensning, arealbruk og bærekraftig ressursutnyttning.

Yrkeshygienedelen omhandler det fysiske arbeidsmiljøet og innemiljøet, vekselvirkningen mellom mennesket og de fysiske-kjemiske arbeidsmiljøfaktorene og drøfting av de yrkeshygieniske problemstillingene. Særlig legges det vekt på forhold som kan føre til helsesvikt hos yrkesutøvere og hvilke sikkerhets- og eliminasjonstekniske tiltak som kan hindre slike plager og sykdommer. Metoder for problemidentifisering i det forebyggende HMS-arbeidet i bedriften gjennomgås og hvordan slike utslipp og avfall kan reduseres og kontrolleres gjennom systematisk HMS-arbeid.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, demonstrasjoner og gruppebaserte studentarbeider som forelesninger, presentasjoner og prosjektarbeid. Mappevurdering gir grunnlag for sluttarakter i emnet. I mappen inngår 2 semesterprøver hver på 25 % og arbeider 50 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen angis med bokstavkarakter.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Mappeevaluering				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SEMESTERPRØVE			25/100	A
	SEMESTERPRØVE			25/100	A
	ARBEIDER			50/100	

TIØ4305 STUDENTER I LEDELSE

Studenter i ledelse - styring av studentorganisasjoner

Management of Student Organizations

Faglærer: Førsteamanuensis Endre Sjøvold

Uketimer: Vår: 2Ø+10S = 7.50 SP

Tid: Undervises ikke studieåret 2004-2005

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Utvikling av ferdigheter og kunnskaper i praktisk lederskap og styrerarbeid i større studentdrevne organisasjoner, virksomheter og styrende organer ved NTNU med vekt på interne prosesser i lederteam.

Anbefalte forkunnskapskrav: Deltakerne må være studenter ved NTNU og ha blitt valgt eller utnevnt til styrerepresentanter i større studentdrevne organisasjoner og virksomheter, eller valgt eller utnevnt til representanter til NTNUs organer og

virksomheter. Studenter som deltar i nasjonale eller internasjonale organisasjoner eller samarbeid kan også søke om deltakelse. Studenter som har trådt ut av sine verv/oppgaver kan også delta.

Faglig innhold: Undervisningen gjennomføres som et tverrfaglig prosjekt. Deltakerne organiseres i grupper etter hvilke oppgaver/verv de har i sin organisasjon. Det er ønskelig at alle medlemmene av f.eks. et styre deltar samlet og derved også utgjør en gruppe. Studentrepresentanter i f.eks. instituttstyrer samles i egne grupper. Hver enkelt gruppe arbeider konkret på en aktuell oppgave for sin virksomhet. Emnet balanserer mellom teoretisk og praktisk faglig påfyll og egen prosesserfaring. Deltakerne vil få innføring i modeller/teorier for ledelse og teamutvikling, samt praktiske teknikker. I tillegg vil bevisstgjøring av egen funksjon i team være sentralt. I denne sammenheng vil det bli brukt verktøy for analyse av roller og relasjoner. Emnet skal være av praktisk nytteverdi for den enkelte.

Læringsformer og aktiviteter: Gruppearbeid og selvstendig arbeid som skal diskuteres i skriftlig rapport og loggbok.

Oppmøte på prosjektmøtene er obligatorisk. Maksimum 36 deltakere. Karakteren i emnet baseres på skriftlig rapport (50%) og muntlig presentasjon av denne (25%). I tillegg skal prosessdelen av gruppearbeidet utgjøre 25% av total karakter. Det gis gruppekarakter.

Kursmaterieill: Notat om ledelse og teamprosesser. Gruppene har selv ansvar for å finne materiale til sine oppgaver.

Vurderingsform:	Arbeider	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER				100/100	

TIØ4310 GRUPPER ORG LEDELSE

Gruppeprosesser, organisasjon og ledelse

Group Process, Organization and Leadership

Faglærer: Professor Morten Levin, Førsteamanuensis Monica Rolfsen

Koordinator: Førsteamanuensis Monica Rolfsen

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid:

F to 14-17 KJL3 Ø ma 8-10 KJL3

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet skal gi teoretisk innsikt i organisasjon og ledelse samt praktisk erfaring og innsikt i gruppedynamiske forhold med sikte på å gi studenten en faglig basis for å jobbe effektivt i grupper.

Anbefalte forkunnskapskrav: Ingen.

Faglig innhold: Emnet vil gi en grunnleggende innsikt i gruppeprosesser og organisasjonsteori med vekt på flerperspektivanalyse. Den siste delen av emnet skal formidle innsikt i sentrale sider ved ledelse i moderne virksomheter.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Arbeider	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER				100/100	

TIØ4317 EMPIRISK FINANS

Empiriske metoder i finans

Empirical Methods in Finance

Faglærer: Førsteamanuensis Stein-Erik Fleten, Sjur Westgaard, Professor Dominicus van der Wijst

Koordinator: Førsteamanuensis Stein-Erik Fleten

Uketimer: Høst: 3F+2Ø+7S = 7.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Studentene skal kunne spesifisere og gjennomføre statistiske analyser av økonomiske data, til bruk i analyse og løsning av industrielle og økonomiske problemer. Studentene skal bli i stand til å nyttiggjøre seg bruk av programpakker innen området

Anbefalte forkunnskapskrav: Emne TIØ4145 Finansstyring for foretak.

Faglig innhold: Emnet omhandler valg og estimering av statistisk metode (blant annet minste kvadraters metode, sannsynlighetsmaksimering og generelle momentmetoder). Videre behandles spesifisering av modeller og analyse/tolkning av resultater fra ulike modeller. Tilslutt valideres modellene og det vises anvendelser fra ulike praktiske beslutningsproblemer i finans/økonomi. Eksempler på modeller er enkel og multippel regresjon, ikkelineære modeller, modeller for stokastisk volatilitet og korrelasjoner, modeller av ikke-normalfordelte data, tidsrekkemodeller, paneldatateknikker og logistisk regresjon.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger, øvingsoppgaver og datalab

Mappevurdering gir grunnlag for slutt karakter i emnet. I mappen inngår skriftlig avsluttende eksamen 75 % og øvinger/arbeider 25 %. Resultatet for delene angis i %-poeng, mens sensur for hele mappen (slutt karakter) angis med bokstavkarakter.

Ved utsatt eksamen (kontinuasjons eksamen) kan skriftlig eksamen bli endret til muntlig eksamen.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Mappeevaluering				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	SKRIFTLIG EKSAMEN	09.12.2004	09.00	75/100	B
	ARBEIDER			25/100	

TIØ4320 STRAT FORHANDLINGER

Strategiske forhandlinger

Strategic Negotiations

Faglærer:	Førsteamanuensis Truls Erikson				
Uketimer:	Høst: 2F+3Ø+7S = 7.50 SP				
Tid:	Tid og sted etter avtale.				
Karakter:	Bokstavkarakterer	Obl. aktiviteter: Ingen			

Læringsmål: Emnet gir en adferdsfaglig innføring i fenomenet forhandlinger og omhandler forhandlinger knyttet opp mot allokeringer av ressurser. Ressursene kan være human-, intellektuell-, finansiell- og/eller fysisk kapital. Fenomenet forhandlinger ses særlig i lys av prosjekt og virksomhetsetableringer, -overtakelse og/eller -avhending. Kurset er praksisbasert med relevante øvinger på forhandlingsmetoder.

Anbefalte forkunnskapskrav: TIØ4255 Teknologiledelse 1 eller tilsvarende kunnskaper.

Faglig innhold: Stikkord: Forberedelser i forhandlinger. Forhandlinger som beslutningsprosess. Fordelings- og integrasjonsforhandlinger. Ulike forhandlingsstrategier og -stiler. Relasjonsbygging. Makt, innflytelse og etikk. Kreativitet og problemløsning i forhandlinger. Forhandlinger med flere aktører, koalisjoner og grupper. Skjulte forhandlinger og sosiale dilemmaer.

Læringsformer og aktiviteter: Forelesninger og øvinger.

Kursmaterieill: Oppgis ved semesterstart.

Vurderingsform:	Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	ARBEIDER			100/100	

TIØ4700 INV/FIN/ØK FORDYPN

Investering, finans og økonomistyring, fordypningsemne

Finance and Accounting, Specialization

Koordinator:	Førsteamanuensis Snorre Lindset				
Uketimer:	Høst: 36S = 22.50 SP				
Tid:	Tid og sted etter avtale.				
Karakter:	Bokstavkarakterer	Obl. aktiviteter: Ingen			

Læringsmål: Emnet gir fordypning innenfor finans inkludert investeringsanalyse, samt økonomisk styring.

Anbefalte forkunnskapskrav: Følgende emner må være valgt i 4. årskurs: TIØ4145 Finansstyring og TIØ4140 Prosjektfinans.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og 2 teoritemaer (tilsammen 7,5 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Minst ett av temaene må tas blant de temaene som gruppen tilbyr. Faggruppen tilbyr følgende temaer: - Finansielle modeller og risikostyring (Sjur Westgaard) - Bedriftsfinans, videregående (Nico van der Wijst). Informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Studentene velger fordypningsretning i samråd med koordinator, og valget må godkjennes av instituttet. Liste over forslag til konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret. Fordypningsprosjektet velges normalt slik at minst et av temaene foran er relevant for prosjektet. Valg av temaer skal gjøres i samarbeid med veileder for fordypningsprosjektet og godkjennes av koordinator.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger, selvstudium og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeid som normalt utføres i grupper på 2 studenter.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieill: Oppgis etter nærmere avtale.

Vurderingsform:	Muntlig/Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	MUNTLLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	A
	ARBEIDER			67/100	

TIØ4705 ANV ØK OPT FORDYPN

Anvendt økonomi og optimering, fordypningsemne

Managerial Economics and Operations Research, Specialization

Faglærer:	Førsteamanuensis Olav Fagerlid, Professor Bjørn Nygreen, Professor Alexei A. Gaivoronski, Førsteamanuensis Asgeir Tomasgard, Post doktor Thor Bjørkvoll, Professor Marielle Christiansen				
Koordinator:	Professor Bjørn Nygreen				

Uketimer: Høst: 36S = 22.50 SP
 Tid: Tid og sted etter avtale.
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir fordypning innenfor deler av bedriftsøkonomi og/eller operasjonsanalyse.

Anbefalte forkunnskapskrav: To av følgende emner må være valgt i 4. årskurs: TIØ4130 Optimeringsmetoder med teknisk-økonomiske anvendelser, TIØ4150 Industriell optimering og beslutningsstøtte og TIØ4285 Produksjons- og nettverksøkonomi. Studenter med prosjekt i Industriell økonomi eller spillteori må parallelt med fordypningen ta TIØ4155 Industriell økonomi og spillteori.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og 2 teoritemaer (til sammen 7,5 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Minst ett av temaene må tas blant de temaene som gruppen tilbyr. Faggruppen tilbyr følgende temaer:

- Marked, økonomi og planlegging for tele- og informasjonstjenester (Alexei Gaivoronski)
- Optimering for porteføljeforvaltning og risikostyring i forsikring og finans (tema tilbys i samarbeid med Faggruppe for investering, finans og økonomistyring) (Alexei Gaivoronski)
- Optimering av transport og prosessproduksjon (Bjørn Nygreen)
- Planlegging og økonomisk analyse i verdikjeder (Asgeir Tomasgard)

Informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Studentene velger fordypningsretning i samråd med koordinator, og valget må godkjennes av instituttet. Liste over forslag til konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret. Fordypningsprosjektet velges normalt slik at minst et av temaene foran er relevant for prosjektet. Valg av temaer skal gjøres i samarbeid med veileder for fordypningsprosjektet og godkjennes av koordinator.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeide som normalt utføres i grupper på 2 studenter.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieill: Oppgis etter nærmere avtale.

Vurderingsform: Muntlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	D
ARBEIDER			67/100	

TIØ4710 BEDADM FORDYPN

Bedriftsadministrasjon, fordypningsemne

Business Administration, Specialization

Koordinator: Post Doktor Elsebeth Holmen
 Uketimer: Høst: 36S = 22.50 SP
 Tid: Tid og sted etter avtale.
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir fordypning innenfor de bedriftsadministrative områder.

Anbefalte forkunnskapskrav: Emnet har tre fordypningsretninger:

- 1) Entreprenørskap og innovasjon, som forutsetter emnet TIØ4170 Bedriftsadministrasjon 4A - Entreprenørskap og kommersialisering av teknologi
 - 2) Industriell Markedsføring og internasjonalisering, som forutsetter emnet TIØ4235 Bedriftsadministrasjon 4B - Industriell markedsføring og internasjonalisering
 - 3) Logistikk og innkjøpsledelse, som forutsetter emnet TIØ4175 Bedriftsadministrasjon 4C - Logistikk- og innkjøpsledelse
- I tillegg kreves det at studentene har tatt emnet TIØ4265 Bedriftsadministrasjon 3 - Strategisk ledelse.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og to teoritema (tilsammen 7,5 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Studentene skal velge to teoritema. Normalt skal faglærer for prosjektdelen godkjenne studentenes valg av teoritema under hensyn til temaet for prosjektoppgaven. Emnet tilbyr følgende teoritema: - Kvalitativ metode (Tim Torvatn)- Kvantitativ metode (Truls Erikson) - Strategisk logistikk (Olav Solem) - Venturekapital (Truls Erikson) Teoritema for andre fordypninger kan også være aktuelle etter avtale med veileder. Nærmere informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Prosjektdelen utføres normalt i grupper på 2-4 studenter. Emnet inneholder følgende fordypningsretninger:

- 1) Entreprenørskap og innovasjon (områdeansvarlig: Førstemanuensis Truls Erikson)
- 2) Markedsføring og internasjonalisering (områdeansvarlig: Førstemanuensis Øystein Moen)
- 3) Logistikk- og innkjøpsledelse (områdeansvarlig: Professor Olav Solem)

Studentene velger fordypningsretning og veileder i samråd med koordinator og områdeansvarlig, og valget må godkjennes av instituttet. Liste over forslag til konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeide.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieill: Oppgis ved kurset begynnelsen.

Vurderingsform:	Muntlig/Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	MUNTLLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	D
	ARBEIDER			67/100	

TIØ4715 ARB PSY JURA FORDYPN
Arbeids/organisasjonspsykologi og jura, fordypningsemne
Industrial/Organizational Psychology and Law, Specialization

Koordinator:	Førsteamanuensis Steinar Ilstad				
Uketimer:	Høst: 36S	= 22.50 SP			
Tid:	Tid og sted etter avtale.				
Karakter:	Bokstavkarakterer	Obl. aktiviteter: Ingen			

Læringsmål: Emnet gir fordypning innenfor arbeids/organisasjonspsykologi og jura.

Anbefalte forkunnskapskrav: 1) TIØ4270 Personalledelse og personalutvikling, 2) TIØ4225 Arbeids- og organisasjonspsykologi, 3) TIØ4240 Miljø- og ressursrett, plan og forvaltning, 4) TIØ4215 Kontraktsrett og kontraktsforhandlinger, 5) TIØ4275 Endringsledelse eller TIØ4280 Endring, IKT og komplekse systemer eller tilsvarende kunnskaper.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og to teoritema (2 x 3,75 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Studentene skal velge to teoritema. Normalt skal faglærer for prosjektdelen godkjenne studentenes valg av teoritema slik at de svarer til temaet for prosjektoppgaven. Emnet anbefaler følgende teoritema:

- Kvantitative metoder (Truls Erikson)
- Forskning på team (Endre Sjøvold)

Informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Prosjektdelen utføres normalt i grupper på 2-4 studenter. Emnet inneholder følgende fordypningsretninger:

- 1) Arbeidspsykologi (personalpsykologi) og personaladministrasjon (områdeansvarlig: Per Sletten)
- 2) Organisasjonspsykologi og administrativ ledelse (områdeansvarlig: Steinar Ilstad)
- 3) Miljø- og ressursrett (områdeansvarlig: Steinar Nygård)
- 4) Juridiske emner relevant for prosjekt- og virksomhetsledelse, kontrakts-, arbeids- og selskapsrett (områdeansvarlig: Terje Skjønhal)
- 5) Omstilling, IKT og resultatforbedring i organisasjoner (områdeansvarlig: Endre Sjøvold).

Studentene velger fordypningsretning i samråd med koordinator, og valget må godkjennes av instituttet. Liste over forslag til konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeide.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieill: Oppgis ved kurssets begynnelse.

Vurderingsform:	Muntlig/Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	MUNTLLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	A
	ARBEIDER			67/100	

TIØ4720 PROSJEKTLED FORDYPN
Prosjektledelse, fordypningsemne
Project Management, Specialization

Koordinator:	Førsteamanuensis Ann-Charlott Pedersen				
Uketimer:	Høst: 36S	= 22.50 SP			
Tid:	Tid og sted etter avtale.				
Karakter:	Bokstavkarakterer	Obl. aktiviteter: Ingen			

Læringsmål: Emnet gir fordypning innenfor prosjektledelse.

Anbefalte forkunnskapskrav: De obligatoriske emnene som inngår i studieprogrammet i Prosjektledelse.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og to teoritema (2 x 3,75 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Studentene skal velge to teoritema. Normalt skal faglærer for prosjektdelen godkjenne studentenes valg av teoritema slik at de svarer til temaet for prosjektoppgaven. Emnet tilbyr følgende teoritema:

- Interorganisatoriske prosjekter (Ann-Charlott Pedersen og Elsebeth Holmen). Dette teoritema er obligatorisk.
- Kvalitativ metode (Tim Torvatn)
- Kvantitativ metode (Truls Erikson)

Informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Prosjektdelen utføres normalt i grupper på 2-4 studenter. Emnet inneholder følgende fordypningsretninger:

- Prosjektets organisering og kobling mellom prosjekter og basisorganisasjonen
- Interorganisatoriske prosjekter og kobling mellom prosjekter og omgivelsene
- Utviklingsprosjekter i samspill mellom ulike organisasjoner

- Anvendelser av IT i ledelse av prosjekter
- Samarbeid og koordinering i store byggeprosjekter

Innenfor studieprogrammet i prosjektledelse er det flere mulige veiledere, og koordinator for emnet vil tildele veiledere avhengig av de oppgavene som velges. Studentene velger fordypningsretning i samråd med koordinator, og valget må godkjennes av instituttet. Liste over forslag til konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeide.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieill: Oppgis ved kurssets begynnelse.

Vurderingsform:	Muntlig/Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	MUNTLLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	D
	ARBEIDER			67/100	

TIØ4725 HMS FORDYPN **Helse, miljø og sikkerhet, fordypningsemne** **Safety, Health and Environment, Specialization**

Koordinator: Førsteamanuensis Rikke Bramming Jørgensen

Uketimer: Høst: 36S = 22.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet gir fordypning innen metodikk og forskningsdesign i tillegg til å utføre et prosjektarbeid innen sentrale deler av HMS.

Anbefalte forkunnskapskrav: TIØ4185 HMS kontor miljø, TIØ4190 HMS industri miljø, TIØ4195 HMS miljøledelse, TIØ4205 HMS metoder og verktøy i sikkerhetsstyring og TIØ4200 HMS sikkerhetsledelse eller tilsvarende kunnskaper.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og to teoritema (2 x 3,75 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Studentene skal velge to teoritema. Normalt skal faglærer for prosjektdelen godkjenne studentenes valg av teoritema slik at de svarer til temaet for prosjektoppgaven. Emnet tilbyr følgende teoritema:

- Kvalitativ metode (Tim Torvatn)
- Kvantitativ metode (Truls Erikson)
- Systemteknikk-metode (Annik M. Fet)

Informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Prosjektdelen utføres normalt i grupper på 2-4 studenter. Emnet inneholder følgende fordypningsretninger:

- Arbeidsmiljø
- Ergonomi
- Miljøledelse og industriell økologi
- Sikkerhetsledelse

Studentene velger fordypningsretning i samråd med koordinator, og valget må godkjennes av instituttet. Liste over forslag til konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeide.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieill: Oppgis ved kurssets begynnelse.

Vurderingsform:	Muntlig/Arbeider				
	Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
	MUNTLLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	D
	ARBEIDER			67/100	

TIØ4730 IND ØKOLOGI FORDYPN **Industriell økologi, fordypningsemne** **Industrial Ecology, Specialization**

Faglærer: Amanuensis John Eilif Hermansen

Koordinator: Professor Annik Magerholm Fet

Uketimer: Høst: 36S = 22.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir fordypning innenfor Industriell økologi.

Anbefalte forkunnskapskrav: Opptak på Multifakultært studieprogram i Industriell økologi og gjennomført obligatoriske emner innenfor dette studieprogrammet.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og to teoritema (2 x 3,75 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Normalt skal faglærer for prosjektdelen godkjenne studentenes valg av teoritema

slik at de svarer til temaet for prosjektoppgaven. Informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Prosjektdelen utføres normalt i grupper på 2 til 4 studenter. Prosjektdelen tilpasses den faglige bakgrunnen til den enkelte student enten det er innen fagområdet økonomi, organisasjon eller bedriftsadministrasjon. Det industrielle og økologiske perspektivet må komme tydelige fram i oppgaven. Studentene velger fordypningsretning i samråd med koordinator. Valget må godkjennes av instituttet. Liste over konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeide.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieell: Oppgis ved kurssets begynnelse.

Vurderingsform: Muntlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	D
ARBEIDER			67/100	

TIØ4735 ORG OG LED FORDYPN

Organisasjon og ledelse, fordypningsemne Organization and Leadership, Specialization

Faglærer: Professor Morten Levin, Førsteamanuensis Roger Klev

Koordinator: Førsteamanuensis Roger Klev

Uketimer: Høst: 36S = 22.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir fordypning innenfor Organisasjon og ledelse.

Anbefalte forkunnskapskrav: TIØ4275 Endringsledelse, eller TIØ4280 IKT drevet endring.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og to teoritema (2 x 3,75 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Studentene skal velge to teoritema. Normalt skal faglærer for prosjektdelen godkjenne studentenes valg av teoritema slik at de svarer til temaet for prosjektoppgaven. Emnet tilbyr følgende teoritema:

- Det norske arbeidslivet i et internasjonalt perspektiv (Morten Levin)
- Arbeidsformer som kombinerer forskning og utviklingsarbeid (Aksjonsforskning) (Morten Levin)
- Kompleksitetsteori (Endre Sjøvold)
- Forskning på team - Forskningsmetode med vekt på SPGR (Endre Sjøvold)

I tillegg er følgende teoritema relevant for fordypningen:

- Kvalitativ metode (Alf Steinar Sætre)
- Kvantitativ metode (Truls Erikson)

Informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Prosjektdelen utføres normalt i grupper på 2-4 studenter. Fordypningen innenfor organisasjon og IKT har tre elementer:

1. Grunnleggende innføring i forskningsmetoder innenfor organisasjon og ledelse.
2. Utvikling av en faglig plattform som kombinerer innsikt i de grunnleggende trekk ved det norske arbeidslivet sett i et perspektiv av internasjonal kunnskap på feltet.
3. Utvikling av ferdigheter til å arbeide med organisasjon, ledelse og OU/IKT prosjekter i organisasjoner.

Fordypningen vil innebære at studentene arbeider med prosjekter som er knyttet opp til konkrete utviklingstiltak i bedrifter. Det faglige innspillet vil koordineres med prosjektgjennomføringen og bli gjennomført som et sett av faglige seminarer og progresjonene i dette arbeidet vil avhenge av prosjektarbeidet. Studentene velger fordypningsretning i samråd med koordinator, og valget må godkjennes av instituttet. Liste over forslag til konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeid. Muntlig eksamen i teoritemaene teller 1/3, skriftlig prosjektarbeid teller 2/3.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieell: Oppgis ved kurssets begynnelse.

Vurderingsform: Muntlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLLIG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	D
ARBEIDER			67/100	

TIØ4740 LOGISTIKK FORDYPN

Logistikk, fordypningsemne Logistics, Specialization

Faglærer: Professor Bjørn Nygreen, Professor Olav Solem, Førsteamanuensis Tim Kristian Andreas Torvatn, Førsteamanuensis Ann-Charlott Pedersen, Førsteamanuensis Asgeir Tomsgard, Post doktor Thor Bjørkvoll, Professor Marielle Christiansen

Koordinator: Professor Marielle Christiansen

Uketimer: Høst: 36S = 22.50 SP
 Tid: Tid og sted etter avtale.
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Ingen

Læringsmål: Emnet gir fordypning innenfor logistikk.

Anbefalte forkunnskapskrav: En av følgende to alternativer må være valgt i 4. årskurs: A) 2 av de 3 emnene TIØ4130 Optimeringsmetoder med teknisk-økonomiske anvendelser, TIØ4150 Industriell optimering og beslutningsstøtte og TIØ4285 Produksjons- og nettverksøkonomi. I tillegg må emnet TIØ4175 Bedriftsadministrasjon 4C - logistikk- og innkjøpsledelse være valgt. B) Emnene TIØ4265 Bedriftsadministrasjon 3 - Strategisk Ledelse og TIØ4175 Bedriftsadministrasjon 4C - Logistikk- og innkjøpsledelse. I tillegg må et av emnene TIØ4130 Optimeringsmetoder med teknisk-økonomiske anvendelser og TIØ4285 Produksjons- og nettverksøkonomi være valgt.

Både for alternativ A) og B) må en i 4. årskurs ha valgt minst et av emnene TPK4160 Verdikjedestyring og TBA4310 Transportteknologi.

Faglig innhold: Fordypningsemnet består av et skriftlig prosjektarbeid (15 studiepoeng) og 2 teoritemaer (tilsammen 7,5 studiepoeng) for en samlet belastning på 22,5 studiepoeng. Minst ett av følgende temaer må tas:

- Optimering av transport og prosessproduksjon (Bjørn Nygreen)
- Planlegging og økonomisk analyse i verdikjeder (Asgeir Tomasgard)
- Strategisk logistikk (Olav Solem)

Informasjon om innholdet i de ulike teoritemaene blir tilgjengelig for studentene på emnets hjemmeside i løpet av vårsemesteret. Studentene velger fordypningsretning i samråd med koordinator, og valget må godkjennes av instituttet. Liste over forslag til konkrete prosjektoppgaver distribueres i løpet av vårsemesteret. Fordypningsprosjektet velges normalt slik at minst et av temaene foran er relevant for prosjektet. Valg av temaer skal gjøres i samarbeid med veileder for fordypningsprosjektet og godkjennes av koordinator.

Læringsformer og aktiviteter: Teoritemaene kan inneholde forelesninger og seminarer, prosjektdelen er et større skriftlig øvingsarbeide som normalt utføres i grupper på 2 studenter.

Utsatt eksamen for teoridelen avholdes innen utgangen av eksamensperioden.

Kursmaterieell: Oppgis etter nærmere avtale.

Vurderingsform: Muntlig/Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
MUNTLLG EKSAMEN	30.11.2004	09.00	33/100	D
ARBEIDER			67/100	

TIØ4850 EKSP I TEAM TV PROSJ
Eksperter i team, tverrfaglig prosjekt
Experts in Team, Interdisciplinary Project

Faglærer: Førsteamanuensis Bjørn Otto Elvenes

Uketimer: Vår: 5Ø+7S = 7.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Deltakelse alle onsdager

Faglig innhold: Alle øvrige opplysninger er i "Felles emnebeskrivelse for hele NTNU for studieåret 2004/05", se egen side i studiehandboken.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

TIØ4851 EKSP I TEAM TV PROSJ
Eksperter i team, tverrfaglig prosjekt
Experts in Team, Interdisciplinary Project

Faglærer: Førsteamanuensis Truls Erikson

Uketimer: Vår: 5Ø+7S = 7.50 SP

Tid: Tid og sted etter avtale.

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Deltakelse alle onsdager

Faglig innhold: Alle øvrige opplysninger er i "Felles emnebeskrivelse for hele NTNU for studieåret 2004/05", se egen side i studiehandboken.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

TIØ4852 EKSP I TEAM TV PROSJ
Eksperter i team, tverrfaglig prosjekt
Experts in Team, Interdisciplinary Project

Faglærer: Førsteamanuensis Truls Erikson
 Uketimer: Vår: 5Ø+7S = 7.50 SP
 Tid: Tid og sted etter avtale.
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Deltakelse alle onsdager

Faglig innhold: Alle øvrige opplysninger er i "Felles emnebeskrivelse for hele NTNU for studieåret 2004/05", se egen side i studiehandboken.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

TIØ4853 EKSP I TEAM TV PROSJ
Eksperter i team, tverrfaglig prosjekt
Experts in Team, Interdisciplinary Project

Faglærer: Førsteamanuensis Endre Sjøvold
 Uketimer: Vår: 5Ø+7S = 7.50 SP
 Tid: Tid og sted etter avtale.
 Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Deltakelse alle onsdager

Faglig innhold: Alle øvrige opplysninger er i "Felles emnebeskrivelse for hele NTNU for studieåret 2004/05", se egen side i studiehandboken.

Vurderingsform: Arbeider

Vurderingsdel	Dato	Tid	Tell.andel	Hjelpemiddel
ARBEIDER			100/100	

Institutt for kjemi

TKJ4100 ORGANISK KJEMI GK
Organisk kjemi, grunnkurs m/laboratorium
Basic Organic Chemistry and Laboratory

Faglærer: Professor Per Henning Carlsen
 Uketimer: Høst: 6F+12Ø+6S = 15 SP
 Tid:

F	ma	12-14	R7		Ø	fr	8-10	R7
F	ti	10-12	R7					
F	on	10-12	R7					
				Lab i grupper	ti		14-19	
				Lab i grupper	on		14-19	
				Lab i grupper	to		14-19	
				Lab i grupper	fr		13-18	

Karakter: Bokstavkarakterer Obl. aktiviteter: Øvinger

Læringsmål: Emnet TKJ4100 er fakultetets grunnkurs i organisk kjemi for master i teknologistudenter, men kan også følges av M.Sc.-studenter som et alternativ til MNKKJ 120, som undervises i vårsemesteret. Emnet består av en teoretisk forelesningsdel med øvinger, samt et laboratoriekurs og en litteraturoppgave. Laboratorieundervisningen gir en innføring i praktisk laboratoriearbeid. Det vil bli gitt en introduksjon i bruk av ressursene på et forskningsbibliotek, og hvordan trykte og elektroniske hjelpemidler kan brukes til å søke informasjon om kjemiske forbindelser og reaksjoner.

Anbefalte forkunnskapskrav: Det forutsettes at studenten har kunnskaper tilsvarende TMT4115 Generell kjemi 1, TMT4120 Generell kjemi 2, og TMT4130 Uorganisk kjemi eller KJ1000 Generell kjemi og KJ1030 Uorganisk kjemi.

Faglig innhold: Grunnleggende kjemiske begreper som struktur, stereokjemi, nomenklatur og struktur vs. reaktivitet samt spektroskopiske metoder blir behandlet i forelesningene. Reaksjonsmekanismer benyttes for å gi innsikt i kjemiske transformasjoner. Laboratoriekurset er på 13 uker med 10 ukentlige undervisningstimer. Det avsettes dessuten en uke til forelesninger og øvinger om informasjonssøking i litteraturen, som holdes av en bibliotekar ved realfagsbiblioteket. Det skal dessuten i løpet av semesteret gjennomføres en litteraturoppgave.

Læringsformer og aktiviteter: Det gis forelesninger og teoriøvinger. Øvingene er obligatoriske, og 7 av 12 øvinger skal leveres og godkjennes før adgang til avsluttende skriftlig eksamen. Laboratorieundervisning er obligatorisk. Mappevaluering gir grunnlag for sluttkarakteren i emnet. I mappen inngår laboratoriearbeidet og litteraturoppgave som teller 20% av den samlede karakteren for emnet. I løpet av semesteret avholdes det 3 skriftlige prøver av 1 times varighet. Prøvene er obligatoriske, og utgjør 24% av endelig karakter. Avsluttende skriftlige eksamen teller 56%. Resultatet av hver enkelt del angis